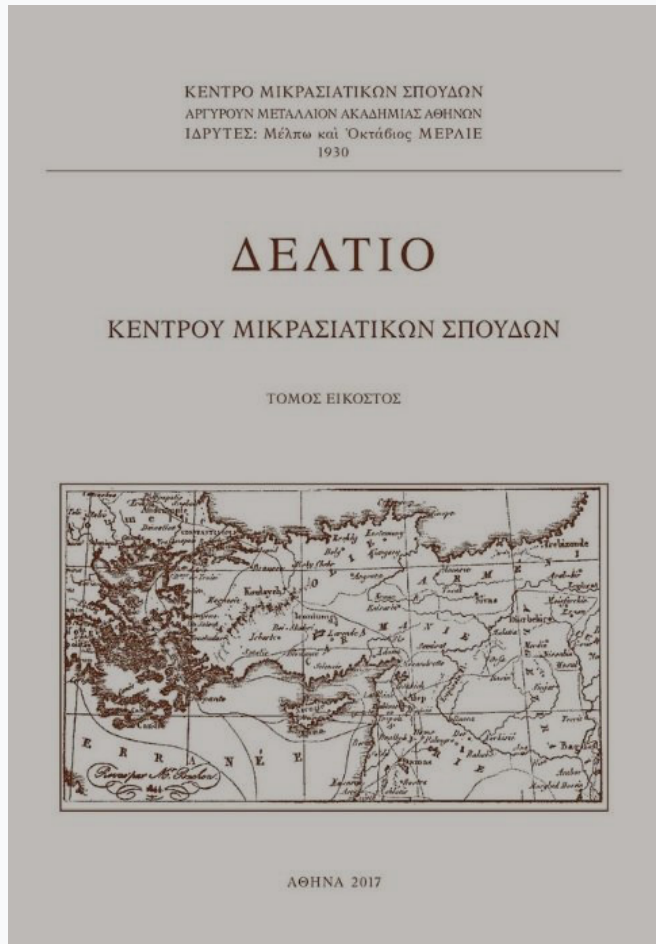

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 20 (2017)

Έργογραφία

Βασίλειος Βλ. Σφυρόερας

doi: [10.12681/deltiokms.26117](https://doi.org/10.12681/deltiokms.26117)

Copyright © 2021, Βασίλειος Βλ. Σφυρόερας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σφυρόερας Β. Β. (2021). Έργογραφία. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 20, 17–22.
<https://doi.org/10.12681/deltiokms.26117>

Βασίλειος Βλ. Σφυρόερας

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Ὁ φιλικὸς Ἰωάννης Παπαρρηγόπουλος καὶ ὁ Ἀλῆ-πασάς», *Ἡπειρωτικὴ Ἑστία* 1 (1952), σσ. 661-672.
2. «Γάμοι καὶ διαζύγια στὴ Νάξο τὸν ἰζ' καὶ ἠ' αἰῶνα. Ἀνέκδοτα ἔγγραφα ἀπὸ τὸν Κώδικα Α' τῆς Μητροπόλεως Παροναξίας», *Κυκλαδικά* 1 (1956), σσ. 33-46, 95-99, 265-275 (Ἀνάτυπο, 1956, σσ. 1-33).
3. «Χρῦσανθος ὁ Αἰτωλός», *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου* τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 6 (1957), σσ. 130-155.
4. «Ἰωσήφ Δὲ Κιγιάλλας (1812-1886). Βιογραφικὰ καὶ Βιβλιογραφικὰ», *Ὁ Βιβλιόφιλος* 13 (1959), σσ. 27-32, 14 (1960), σσ. 3-15 (Ἀνάτυπο, σσ. 1-22).
5. «Ἐπιστημονικὴ Ἀποστολὴ εἰς τὰς Κυκλάδας», *Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν* 35 (1960), σσ. 516-521, καὶ *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου* τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 10 (1960), σσ. 228-234.
6. «Ὁ Βικέντιος Κορέσης καὶ ἡ ἔναντι τῶν Ὁρθοδόξων στάσις αὐτοῦ ἐν Νάξῳ», *Τόμος εἰς μνήμην Κ. Ἀμάντου*, Ἀθῆναι 1960, σσ. 522-527.
7. «Κάστρα καὶ λιμάνια τῶν Κυκλάδων», *Ἡώς* 45 (1961), σσ. 32-28, καὶ 46 (1961), σσ. 21-24.
8. «Μεταναστεύσεις καὶ ἐποικισμοὶ Κυκλαδιτῶν εἰς Σμύρνην κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν», *Μικρασιατικὰ Χρονικά* 10 (1962), σσ. 164-199.
9. «Ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ Σεργίου Μακραιῦ πρὸς Χρῦσανθον τὸν Αἰτωλόν», *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου* τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 8/9 (1958-1959), σσ. 191-200.
10. «Τὸ ἐν Νάξῳ μονῆριον τῶν Ἀγίων Τεσσαράκοντα, μετόχιον τῆς Μονῆς Ξηροποτάμου», *Ἐπετηρὶς τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 33 (1964), σσ. 484-495.
11. «Κώδικες ἐκ Νάξου», *Ἐπετηρὶς τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 33 (1964), σσ. 206-225.
12. «Henri Grégoire», *Ἐπετηρὶς τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 33 (1964), σσ. 299-304.

13. «Οἱ Δραγομάνοι τοῦ Στόλου. Ὁ θεσμὸς καὶ οἱ φορεῖς» (διατριβὴ ἐπὶ διδασκατορίᾳ), *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου* τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 14 (1964), σσ. 1-192 (καὶ αὐτοτελῶς, Ἀθῆναι 1965).
14. «Κυκλαδικὰ ἔγγραφα ἐξ ἰδιωτικῶν συλλογῶν, Σειρὰ Α΄ Ναξιακά», *Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν* 5 (1965), σσ. 635-667.
15. «Ἐγγραφα τῆς νήσου Σίφνου (1785-1820) ἐκ τῆς Συλλογῆς Γεωργίου Μαριδάκη», *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου* τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 17 (1967), σσ. 5-44.
16. *Τὰ ἑλληνικὰ πληρώματα τοῦ τουρκικοῦ στόλου*, διατριβὴ ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ, Ἀθῆναι 1968, σελ. 163.
17. «Κρητικὰ ἐπώνυμα εἰς τὰς Κυκλάδας», *Πεπραγμένα τοῦ Β΄ Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου*, Χανιά 12-18 Ἀπριλίου 1966 Δ΄, Ἀθῆναι 1969, σσ. 457-466.
18. «Θεοδώρητος Σαλούφας καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς Ρέοντος καὶ Πραστοῦ κατὰ τὸν ΙΗ΄ αἰῶνα», *Πελοποννησιακά* 7 (1969-1970), σσ. 400-404.
19. «Ἰλαρίων Συναΐτης ὁ Κρής (1765-1838) καὶ αἱ δύο ἐπιστολαὶ του περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν Ἁγίων Γραφῶν», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 20 (1969-1970), σσ. 225-310.
20. «Οἰκονομικὰ τῆς Σαντορίνης τὸν τελευταῖο αἰῶνα τῆς Τουρκοκρατίας», *Σαντορίνη*, Ἀθῆνα 1970, σσ. 103-105.
21. «Οἱ Ἕλληνες ἐπὶ Τουρκοκρατίας», Ἀθῆναι 1971, σελ. 192. Β΄ ἔκδοσις, 1975 (Δημοσιεύθηκε καὶ στὸ συλλογικὸ ἔργο *Νέα Γενικὴ Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων*, Ἐκδόσεις Δ. Ἀπέρρη, Κ. Ἐμμανουήλ 9, Ἀθῆνα 1971, σσ. 9-63. Κεφάλαια τοῦ βιβλίου μὲ συμπληρώσεις δημοσιεύθηκαν ἐπίσης στὸν πέμπτο τόμο τοῦ ἔργου *Ἑλλάδα, Ἱστορία καὶ Πολιτισμὸς*, Ἐκδόσεις Μαλλιάρη, Ἀθῆνα 1981, σσ. 20-55, καὶ στὸν δεύτερο τόμο τοῦ ἔργου *Ἑλλάς. Ἡ Ἱστορία καὶ ὁ Πολιτισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τὴν ἀπαρχὴν μέχρι σήμερα*, Ἐκδοτικὸς Οἶκος Πάπυρος, Ἀθῆνα 1998, σσ. 12-13, 20-25, 27-32, 62-65.
22. «Οἱ ἀξάπηδες τῶν μεσαιωνικῶν κειμένων», *Ἐπετηρὶς τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 39-40 (1972-1973), σσ. 621-626.
23. «Ἡ “Ἀδελφότης τῶν Εὐαγγελιζομένων”, μυστικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωσις τοῦ 1849», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 23 (1972-1973), σσ. 204-236.
24. «Συμμετοχὴ Κυπρίων στὴν “Ἰώνιον Φάλαγγα”», *Πρακτικὰ τοῦ Πρώτου Διεθνοῦς Κυπρολογικοῦ Συνεδρίου* Γ΄, Λευκωσία 1973, σσ. 377-383.

25. *Αρχεῖον Ψαρῶν*, τόμ. Α': 1821-1824, Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν αρ. 7, Ἀθήνα 1974, σσ. κε'+638.
26. «Les Manroyeni et la vie économique de la mer Égée», *Πρακτικὰ τοῦ Συμποσίου «Ἡ ἐποχὴ τῶν Φαναριωτῶν – L' Époque Phanariote»*, 21-25 Ὀκτωβρίου 1970, Θεσσαλονίκη 1974, σσ. 327-339.
27. «Ὁ κανονναμὲς τοῦ 1819 γιὰ τὴν ἐκλογὴ Φαναριωτῶν στὶς Ἡγεμονίες καὶ στὴ Δραγομανία», *Ὁ Ἐραμιστῆς* II (1974), σσ. 568-579. Ἀφιέρωμα στὸν Κ. Θ. Δημαρᾶ (μετάφραση ἀπὸ τα ἰταλικά ἀνακοίνωσης στὸ Συνέδριο: *Congrès International des Études Balkaniques et Sud-Est Européennes*. Περίληψή τῆς δημοσιεύθηκε στὰ Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου, τόμ. III, Σόφια 1969, σ. 489).
28. «Σώματα ἀντιστάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ», *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τόμ. ΙΑ': «Ὁ Ἑλληνισμὸς ὑπὸ ξένη κυριαρχία», Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1975, σσ. 144-151.
29. «The Greek Village. Historical Elements in its Evolution», *The Greek Village*, Ἀθήνα 1975 (ἀνάτυπο, σσ. 3-20).
30. «Ἐπισκόπηση οἰκονομικὴ καὶ δημογραφικὴ τοῦ Τουρκοκρατούμενου Ἑλληνικοῦ χώρου (1669-1821)», *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τόμ. ΙΑ', Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1975, σσ. 189-206, 209-212, 218-230. Ἀνάτυπο μὲ νέα σελίδωση (σ. 83), Ἀθήνα 1979.
31. «Τὰ στρατιωτικὰ καὶ πολιτικὰ γεγονότα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἀπὸ τὴν πτώση τῆς Τριπολιτσᾶς ἕως τὴν πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου», *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τόμ. ΙΒ', Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1976, σσ. 173-199, 212-286.
32. «Νησιὰ τοῦ Ἀνατολικοῦ καὶ τοῦ Βόρειου Αἰγαίου», *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τόμ. ΙΓ', Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1977, σσ. 420-423.
33. «Ἡ Ἑλληνικὴ πολιτικὴ τοῦ Ἰωάννου Καποδίστρια», *Ἐπίσημοι Λόγοι ἐκφωνηθέντες κατὰ τὸ ἔτος 1976-1977*, Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον, τόμ. ΚΑ' (1978), σσ. 23-32.
34. *Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση. Ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία. Ἐπισκόπηση τῶν στρατιωτικῶν γεγονότων. Ὄργανισμοὶ καὶ Πολιτεύματα* (πανεπιστημιακὲς παραδόσεις), σελ. 195. Ἀθήνα 1978 (ἀνατύπωση: 1984).
35. «Τὸ Αἰγαῖο ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ ἐποχὴ ἕως τὸ 1913», ἀνάτυπο ἀπὸ τὸν τόμο *Τὸ Αἰγαῖο καὶ ἡ Ἑλληνοτουρκικὴ κρίση*, Ἀθήνα 1979, σσ. 36-52.
36. «Ἡ ἱστορικὴ παράδοση καὶ τὸ 1821», *Ἐπίσημοι Λόγοι ἐκφωνηθέντες*

- κατὰ τὸ ἔτος 1978-1979, Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον, τόμ. 23, Ἀθήνα 1980, σσ. 211-223.
37. «Προβλήματα ἐκδόσεως ἱστορικῶν ἐγγράφων», *Μνημοσύνη* 8 (1980-1981), σσ. 317-323.
38. «Τὸ Νέο Ἑλληνικὸ Κράτος: Ἡ περίοδος 1833-1895», συλλογικὸς τόμος Ἑλλάδα, *Ἱστορία καὶ Πολιτισμός*, τόμ. 6, Ἐκδόσεις Μαλλιάρη, Ἀθήνα 1982, σσ. 22-80.
39. «Οἱ στόχοι τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τοῦ Καποδίστρια», *Συμπόσιο: Ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας 1776-1831, ὁ κορυφαῖος Ἕλληνας Εὐρωπαῖος*, Θεσσαλονίκη 10-12 Μαρτίου 1983, σσ. 73-80.
40. «Τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν στὴν πορεία τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους», *Ἐπίσημοι Λόγοι τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1980-1981*, τόμ. ΚΕ' (1983), σσ. 221-229. Μετάφραση μὲ τίτλο «La Présence de l'Université d'Athènes dans l'Histoire de l'Etat Grec», στὸ *Conférence des recteurs des Universités Européennes*, Ἀθήνα 1984, σσ. 5-11.
41. «Σημειώσεις ἀπὸ τὴν ἀνάγνωση τῶν “Ὁραμάτων” τοῦ Μακρυγιάννη», *Διαβάξω* 101 (Σεπτέμβριος 1984), σσ. 74-77.
42. «Ἀθήνα: Πολιτικοὶ καὶ ἐθνικοὶ ἀγῶνες τὸν 19ο αἰῶνα», *Νέα Ἔστια*, Ἀφιέρωμα στὴν Ἀθήνα, Χριστούγεννα 1984, σσ. 13-28.
43. «Δύο Χιῶτες πληροφοριοδότες τοῦ Κοραῆ γιὰ τὴν Καποδιστριακὴ περίοδο», *Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου Κοραῆς καὶ Χίος*, Χίος 11-15 Μαΐου 1983, Ἀθήνα 1985, σσ. 361-371.
44. *Ἱστορία τῆς Ἑλευσίνας ἀπο τὴ Βυζαντινὴ περίοδο μέχρι σήμερα*, Δήμος Ἑλευσίνος 1985, σσ. 186 + 17 εἰκόνες ἐκτὸς κειμένου.
45. «Filelleni Italiani in Grecia», *Risorgimento Creco e filellenismo Italiano: Lotte, cultura, arte*, Roma 1986, σσ. 84-86.
46. «Ἐκατὸν πενήντα χρόνια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (Βραχὺ χρονικό)», *1837-1987, Ἐκατὸν πενήντα χρόνια, Κατάλογος ἐκδόσεως ἐνδυμημάτων*, Ἀθήνα 1987, σσ. 12-19.
47. «Ὁ Θεόφιλος Καΐρης στὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821», *Πρακτικὰ τοῦ Πανελληνίου Συμποσίου «Θεόφιλος Καΐρης»*, Ἄνδρος, 6-9 Σεπτεμβρίου 1984, Ἀθήνα 1988, σσ. 105-111.
48. «Ἀνέκδοτο κείμενο γιὰ τὶς ναυμαχίες τῆς Σάμου (Αὐγούστος 1824)», *Σαμιακὴ Ἐπιθεώρησις*, τόμ. Ι', τχ. 37-38 (1989), σσ. 49-53.
49. «Ἀπόψεις Ἑλλήνων λογίων γιὰ τὸν Εἰρηνᾶο Θεΐρσιο», *Πρακτικὰ τοῦ Συμποσίου: «Φρίντριχ Τίρς καὶ ἡ γένεση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀπὸ*

- τῆ σκοπιὰ τοῦ 20οῦ αἰώνα, Ἀθήνα 15-17 Ὀκτωβρίου 1990, σσ. 75-84, ἀνάτυπο σσ. 1-11.
50. «Ὁ Ἑλληνικὸς δέκατος ἔνατος αἰώνας σὲ κείμενα τοῦ Κ. Παπαρρηγοπούλου (Ἀνθολόγημα)», *Νέα Ἐστία*, τόμ. 130 (τχ. 1546, 1η Δεκεμβρίου 1991), σσ. 1579-1583.
51. «Ὡδῖνες καὶ Ὀδύνη μιᾶς Ἐπανάστασης. Τὸ 1821 στὴν Κύπρο», ἀνάτυπο ἀπὸ τὸν τόμο *Κύπρος ἀπὸ τὴν Προϊστορία στοὺς Νεότερους χρόνους*, Λευκωσία 1993, σσ. 189-207 (ἐπανέκδοση 1995).
52. «Ἀνδρέας Παπαδόπουλος Βρετὸς – Ἰωσήφ Δὲ Κιγάλλας: Δύο παράλληλες προσπάθειες», *Ὁ Ἐραμιστής* 196 (1993), σσ. 343-347.
53. «Ἱστορικὴ προσέγγιση στὴν πορεία τῶν Ἑλληνο-ἀλβανικῶν σχέσεων», *Πρακτικὰ σεμιναρίου: «Ἡ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας σὲ ἀλλοδαποὺς μαθητές. Εἰδικὴ ἀναφορὰ σὲ μαθητὲς ἀπὸ τὴν Ἀλβανία»*, Ἀθήνα 29-30 Ὀκτωβρίου 1992, ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1994, σσ. 33-40.
54. «Βιογραφικὰ Μιχαὴλ Κοντοπίδη Μαρκέλλου. Διορθώσεις καὶ συμπληρώσεις», *Ροδωνιά. Τιμὴ στὸν Μ. Ι. Μανούσακα*, τόμ. Β', Ρέθυμνο 1994, σσ. 667-672.
55. «Νέες εἰδήσεις γιὰ τὸν Ἰωάννη Παπαρρηγόπουλο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ καὶ ρωσικὰ Ἀρχεῖα», *Ἐπετηρὶς τῆς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν* 12 (1995), σσ. 447-457.
56. «Οἱ πρῶτες ἐφημερίδες τῆς Ἐρμούπολης: φιλολογικὲς καὶ πολιτικὲς ἀνιχνεύσεις», *Πρακτικὰ Διεθνoῦς Συνεδρίου Νεοελληνικὴ Παιδεία καὶ Κοινωνία, ἀφιερωμένου στὴ μνήμη τοῦ Κ. Θ. Δημαρᾶ*, Ἀθήνα 1995, σσ. 295-313.
57. «Ἰωάννινα. Ἱστορικὸ περίγραμμα ἑπτὰ αἰώνων», *Ἰωάννινα 1890-1950, Ὀλκός – Ριζάρειον Ἰδρυμα*, Ἀθήνα 1996 (ἀνάτυπο, σσ. 1-20).
58. «Λέανδρος Ἰ. Βρανούσης (1921-1931)», *Μνήμη Λεάνδρου Βρανούση, Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν* 5 (1996), σσ. 15-28.
59. «Κυκλαδίτες Λόγιοι τοῦ 17ου καὶ 18ου αἰώνα», *Ἐπετηρὶς τῆς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν* 15 (1996), σσ. 412-429.
60. «Ἰάκωβος Γ. Πιτζιπίος, Ἕνας ἐλάσσων λόγιος τοῦ 19ου αἰώνα», *Ὁ Ἐραμιστής* 21 (1997), σσ. 337-351.
61. «Ἡ Ἥπειρος ἀπὸ τὴν ὑποταγὴ στοὺς Τούρκους ἕως τὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰώνα» (Μὲ συνεργασία τοῦ Λ. Ἰ. Βρανούση), *Ἥπειρος*, Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1997, σσ. 240-241, 244-252, 257-259.

62. «Τὸ “Νέον Μαρτυρολόγιον” τοῦ Νικόδημου Ἀγιορείτη. Ἐπισημάνσεις ἀπὸ μίᾶ νέα ἀνάγνωση», *Πρακτικὰ Συμποσίου: Νικοδήμου Ἀγιορείτου τοῦ Ναξίου πνευματικὴ μαρτυρία*, Νάξος 8-11 Ἰουλίου 1993, *Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν* 16 (1996-2000), σσ. 336-358.
63. «Ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία στὰ βενετοκρατούμενα Ἐπτάνησα. Προβλήματα ἔρευνας καὶ διαπιστώσεις», *Πρακτικὰ τοῦ Β΄ Συνεδρίου Ἑπτανησιακοῦ πολιτισμοῦ*, Λευκάδα 3-8 Σεπτεμβρίου 1984, Ἀθήνα 2001, σσ. 121-128.
64. *Ἑλληνικὰ Χρονικὰ (1824-1826)*, Ἡ πρωτοποριακὴ ἐφημερίδα τοῦ Ἀγῶνα», Πρόλογος στὴν ἐπανεκδόση τοῦ *Ἡμερολογίου τοῦ Ἀγῶνος* τοῦ Ἰωάννου-Ἰακώβου Μάγερ, Καρδίτσα 2002, σσ. 9-21.